

בפני: כבוד השופט א' מצא

העותרים בדנג"ץ 1: 7206/02. אחדד עזאת צאדק גראדאד
2. כליל מחמד אסמאעיל מחמיד
3. עאדל חסן אחמד מלש
4. מחמד עלי נאף סויטאת
5. עמר מחמד יוסף אחמד
6. אחמד עבד אלרחמן דראג'מה
7. עבד אלג'ני עבד ראזם
8. תיסיר שחאדה ג'באלי
LAW 9-האגודה לאיכות הסביבה ולזכויות האדם

העותרים בדנג"ץ 1: 7551/02. נהיל עאדל סעדו עאמר ואח'
2. 'אסר אחמד מוחמד צאלחי ואח'
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של
ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

המשיב: מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית

עתירות לקיום דיון נוסף בפסק-דינו של
בית המשפט העליון מיום 6.8.02 בבג"ץ
6696/02, 6739/02, 6739/02, 6740/02
6741/02, 6742/02, 6743/02, 6744/02
6745/02, 6746/02 - שניתן על-ידי כבוד
הנשיא א' ברק, המשנה לנשיא ש' לוין
והשופט א' ריבלין

בשם העותרים בדנג"ץ 7206/02: עו"ד ע' בשארה

בשם העותרים בדנג"ץ 7551/02: עו"ד א' רוזנטל

בשם המשיב: עו"ד י' גנסין

החלטה

עתירות לקיום דיון נוסף בפסק-דינו של בית המשפט העליון, לפיו נדחו עתירות העותרים - שהם בני משפחה של מחבלים אשר התגוררו עימם - לחייב את המשיב, אם יחליט להרוס את בתיהם, לתת להם התראה מוקדמת, על מנת לאפשר להם לטעון לפניו, וכן, במידת הצורך, לעתור לביטול החלטתו. בהחלטת כבוד הנשיא העברה העתירה לעיון.

בפסק הדין (שנכתב על-ידי הנשיא, בהסכמתם של המשנה לנשיא והשופט ריבלין) נאמר:

העתירות שלפנינו הן כוללניות. אין הן מבחינות בין מקרה למקרה. אנו מתבקשים ליתן החלטה כוללת שתחול על כל המקרים כולם. זאת לא נוכל לעשות. כפי שראינו, הכל תלוי בנסיבות העניין. יהיו בוודאי מקרים בהם יהא מוצדק שלא להעניק לבעלים של נכס את זכות הטיעון. יהיו מקרים בהם הדין יחייב את המשיב להעניק זכות טיעון. האחריות לכך מוטלת על המשיב, בלא שנוכל לקבוע - מעבר לניתוח הכללי עליו עמדנו - מראש את הדין בכל מקרה ומקרה.

לטענת העותרים בדנג"ץ 7206/02, נקבעה בפסק הדין הלכה חדשה, חשובה וקשה, אשר הפכה את החריג לפי ההלכה הקודמת, שבגדרו התאפשר אי-מתן זכות טיעון במקרים מיוחדים בלבד, לכלל ללא כל חריגים, המקנה למשיב שיקול דעת מוחלט בשאלת מתן זכות הטיעון. עוד הם טוענים, בין היתר, כי טענות מהותיות שהעלו לא נדונו בפסק הדין, כגון הטענה נגד עצם חוקיותה של הריסת בתים. לפיכך, לטענתם, יש להעמיד את פסק הדין לדיון נוסף. בנוסף מבקשים העותרים בדנג"ץ 7206/02 להורות על מתן צו ביניים אשר ימנע את הריסת בתיהם עד למתן החלטה בעתירה. אף העותרים בדנג"ץ 7551/02 סבורים כי נקבעה בפסק הדין הלכה חדשה. לטענתם, "בית המשפט לא שינה בפסק הדין ההלכה לעניין עצם הצורך באיזון ואף בצמצום זכות השימוע מול הצורך הצבאי. השוני הוא בהרחבת המקובלת על ידי בית המשפט עצמו של המונח צורך צבאי מבצע". עוד הם טוענים, בין היתר, כי פסק הדין ביטל את האפשרות לביקורת שיפוטית או מעין-שיפוטית על החלטות ההריסה, וכי הוא מנוגד לדין הבינלאומי.

המשיב, שהתבקש להגיב לבקשה לצו ביניים, מתנגד למתן הצו. זאת, בין היתר, בטענה שהסיכוי לקבלת הבקשה לדיון נוסף הוא קלוש ביותר, שכן פסק הדין מבוסס על הלכות מיוסדות, ולא נקבעה בו כל הלכה חדשה.

עמדת המשיב, לגופה, מקובלת עליי. עם זאת אבקש להזכיר כי ביום 8.8.02, יומיים לאחר מתן פסק הדין נשוא העתירה, ניתן על-ידי בית-משפט זה (הנשיא והשופטות דורנר ופרוקצ'יה) פסק-דין אחר באותו נושא (בג"ץ 6868/02 **צלאח א-דין נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**). וכך נאמר בפסק הדין:

עם פתיחת הדיון בעתירות שלפנינו הצענו, כי תושבי האזור, החוששים כי בתיהם ייפגעו בשל פעולתם של בני משפחתם כמחבלים אשר גרמו לפגיעה בחיי אדם, יוכלו מיוזמתם הם לפנות למשיב. בפנייה זו יועברו למשיב נתונים אשר לדעת בני המשפחה יש בהם כדי להשפיע על

החלטתו. במידת האפשר יועבר גם תרשום מבנה הבית, ומפה המציינת את מיקומו. בפעולות יזומות המתוכננות זמן מספיק מראש, המשיב לא יבצע את פעולות ההריסה בטרם ישקול מידע זה. הצעה זו מקובלת היא על המשיב. לדעתנו, בכך באה הבעיה המעשית העיקרית על פתרונה. אשר לבעיה העקרונית, זו נבחנה בשורה ארוכה של פסקי דין, ואיננו סבורים כי יש מקום לדון בה מחדש לעת הזו.

בקבלת ההצעה על-ידי המשיב יש כדי להעמיד פתרון לבעיית זכות הטיעון של מי שביתו נמצא בסכנת הריסה בשל פעילות חבלנית שביצע בן משפחתו. ההצעה מאזנת כראוי ובאופן מידתי בין צרכיו של צה"ל בלחימתו הרצופה נגד הטרור, לרבות ההכרח להימנע מהתראה מוקדמת על פעולת ההריסה, מקום שמתן התראה מוקדמת עלול לסכן את שלום הכוח, לבין זכותו של מי שעלול להיפגע מהריסה פוטנציאלית להישמע בטרם הפגיעה בו. הסדר זה אמנם מבוסס על כך שהפונים למשיב יידרשו להיחשף מיזמתם כתנאי לשמיעתם המוקדמת, אך דרישה זו אינה מוגזמת כשהיא מופנית, במצב הביטחוני השורר במדינה, כלפי מי שיודע כי בן משפחתו מעורב בביצוע מעשי טרור.

העתירות נדחות, ובכך מתייתר הצורך להחליט בבקשה למתן צו ביניים.

ניתנה היום, כ"ח באלול תשס"ב (5.9.02).

ש ו פ ט